

Atlas Copco, **1**
de nummer in
ENGINEERING

Reportage: Een dag bij Atlas Copco, de beste business school in Engineering

De hondstrouwe ingenieurs van **Atlas Copco**

tekst
Jan Stevens
foto's
Patrick De Spiegelaere

Jaarlijks investeert Atlas Copco Airpower drie miljoen euro in trainingen, iedereen heeft recht op minimum 40 uur opleiding per jaar, en het verloop is quasi nihil. Wie bij Atlas Copco 'studeert', wil er niet meer weg.

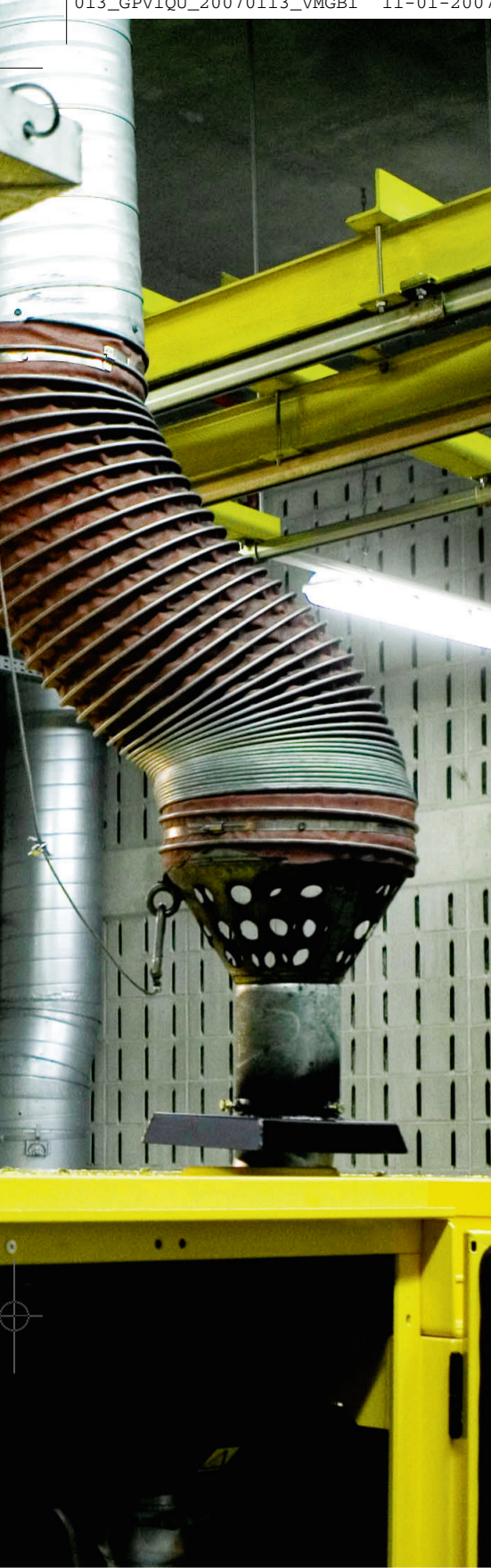
"Ik reed bijna dagelijks over de A12 tussen Antwerpen en Brussel, en telkens wanneer ik in Wilrijk aan het rood licht voor Atlas Copco stond, dacht ik: 'Hier wil ik ooit werken.'" Pim Vandijck straalt, zes maanden geleden kwam zijn droom uit, en werd hij door Atlas Copco in dienst genomen als verantwoordelijke voor aanwerving, training en interne communicatie. "Atlas Copco is een heel krachtig, stabiel bedrijf", vindt hij. "Het komt niet in de pers met negatieve berichten, en ook al liggen we vlakbij een woonwijk: onze burens klagen nooit. Atlas Copco heeft Zweedse roots; dat merk je op de werkvloer. De medewerkers staan centraal en krijgen heel wat vrijheid. In de kantine zitten arbeiders, bedienden en kaderleden door elkaar. Onze presidenten spreken we gewoon

aan met hun voornaam. Zo'n informele mentaliteit tref je niet in elke onderneming aan."

VAN ORDERPICKER TOT MEESTERGAST

Atlas Copco Airpower in Wilrijk is het internationale hoofdkwartier van de compressoren- en generatoren divisie van de Zweedse multinational, en is goed voor bijna 40 procent van de wereldwijde omzet (5,8 miljard euro) en 2.700 jobs. Bijna zes jaar geleden begon Filip Van Engeland als orderpicker in het magazijn, vandaag is hij meester-gast. "Ik leid de generatorenproductie in goede banen", zegt hij, terwijl hij me op sleeptouw neemt door de fabriek. "Die oude lijn daar verdwijnt binnenkort. Het

oude generatorenmodel heeft zijn beste tijd gehad. Daar zie je het nieuwe type dat we nu al anderhalf jaar op punt aan het stellen zijn. Helemaal achteraan is de grote generatorenlijn, daar worden de superzware machines geproduceerd." De generatorenafdeling van Atlas Copco lijkt meer op een gigantisch magazijn dan op een assemblagefabriek. In de brede gangen tussen de oversized rekken sleutelen technici geconcentreerd aan flink uit de kluiten gewassen generatoren. Uit de luidsprekers aan het hoge plafond schalt de relaxte Rhythms Del Mundo versie van de Coldplayhit Clocks. Hier geen broeierige fabriekssfeer met lawaai- rige machines, opgefokte lopende banden of gestresseerde arbeiders. Maar de 'rust' is volgens Filip Van Engeland slechts schijn. "Hier wordt wel degelijk keihard gewerkt. Zo'n generator is een complexe machine, die steek je niet in een handomdraai ineen. De mensen werken niet zoals aan de lopende band in een autofabriek. Deze lijn is traag draaiend. Er worden tien à twaalf generatoren per dag gemaakt, en als het erg druk is maximum veertien. De voorbije

onbepaalde duur of word je vriendelijk verzocht om op zoek te gaan naar een andere job. Een paar maanden nadat ik mijn vast contract gekregen had, ben ik 'eerste man' geworden. Ik had toen de leiding over een klein team. Om de paar jaar organiseert de HR-afdeling testen om intern lagere kaderleden te rekruteren. Daar komen vooral arbeiders op af. Samen met 130 andere collega's nam ik aan die testen deel.

“Elke pas afgestudeerde ingenieur kent Atlas Copco.”

Pim Vandijck, verantwoordelijke aanwerving, training en interne communicatie

Uiteindelijk bleven we met dertien geselecteerden over. Als voorbereiding op onze nieuwe functie moesten we een uitgebreide cursus volgen. Vlak na de test kwam er een vacature als meestergast vrij. In januari 2006 ben ik in deze divisie begonnen. Van de ene dag op de andere gaf ik leiding over 51 mensen; daarvoor waren het er tien. Daar kwam bij dat ik alles nog moest leren: hoe werkt een lijn, wat zijn de procedures, wie zijn de mensen? 2006 was zwaar, maar ik heb me erdoorheen gesparteld. Het is een groot voordeel dat ik zelf jaren in de schoenen van een arbeider gestaan heb: ik weet perfect waar mijn mensen nood aan hebben.”

Hoe ziet de professionele toekomst van Filip Van Engeland eruit? “Ik ben erg ambitieus en wil mijn ambities bij Atlas Copco waarmaken. Het is tot hiertoe in een rotvaart gegaan. Ik heb me voorgenomen om door te blijven gaan tot ik voel dat ik aan mijn plafond zit. Ik wil sowieso eerst nog wat ervaring als meestergast opdoen. Wie weet, misschien word ik ooit coach van de hele generatorendivisie.”

VAN MEESTERGAST TOT WERELDREIZIGER

Het weekblad Trends publiceerde onlangs de resultaten van alle Belgische bedrijven in zijn beruchte Trends Top 30.000. Daaruit blijkt dat petroleumreus ExxonMobil de onbetwiste nummer één blijft met een nettowinst van 5,3 miljard euro. Op de tweede plaats staat Atlas Copco Airpower met een nettowinst van 680 miljoen euro. BASF Antwerpen bekleedt de derde plaats met 347 miljoen euro. Ondanks zijn nummer twee-positie is Atlas Copco voor veel buitenstaanders een relatief onbekend bedrijf. “Dat klopt”, zegt Pim Vandijck. “Mensen kennen de naam Atlas Copco, maar weten niet goed wat de onderneming precies doet, of hoe groot ze is. De Vlaamse ingenieurs kunnen het belang van Atlas Copco wel goed inschatten: voor hen is dit bedrijf dé referentie. Elke pas afgestudeerde ingenieur kent Atlas Copco. Onze onderneming is trou-

wens een van de weinige die volop aanwerft. In 2006 hebben we 320 nieuwe mensen in dienst genomen. Daarenboven verlaat bijna niemand ons bedrijf: het verloop is amper één procent. Dat komt onder andere omdat er binnen Atlas Copco heel wat internationale carrièremogelijkheden zijn. Ingenieurs starten hier, krijgen in de loop der jaren een doorgedreven opleiding, en schuiven op een bepaald moment door naar internationale functies in vestigingen die vanuit Wilrijk worden gestuurd. Die mensen zijn we hier dan wel kwijt, maar vaak keren ze na een paar jaar naar het moederbedrijf in een topfunctie terug.”

Koen Verleyen is zo'n ingenieur die druk bezig is met internationaal furore te maken. “Als pas afgestudeerde ingenieur van de Leuvense universiteit, zette ik in 1997 mijn eerste stappen bij Atlas Copco, en ik ben er blijven hangen”, lacht hij. Anno 2007 reist Koen de wereld rond als productmanager focused markets. “Een van de redenen waarom ik deze onderneming trouw blijf, is dat ze me toelaat om erg gevarieerde activiteiten te ontwikkelen. De eerste drie jaar hield ik me bezig met de productie. Net als Filip ben ik gestart als meestergast. Daarna kreeg ik de testcellen onder mijn verantwoordelijkheid, later schakelde ik over op kwaliteit en interne auditsystemen, en na drie jaar werd ik technisch verantwoordelijke voor de dieselgeneratoren. In die functie organiseerde ik een paar keer per jaar overall ter wereld trainingen voor ons lokaal onderhoudspersoneel. Via e-mail of de telefoon assisteerde ik hen bij het repareren van defecten. Vaak stapte ik op het vliegtuig om hen te helpen. Ik heb zo heel wat steden in Amerika, Azië en Europa gezien.” Koen Verleyen is een rusteloze geest. Na een paar jaar heen en weer vliegen, begon zijn job als service-ingenieur hem te vervelen. “In plaats van te solliciteren bij een ander bedrijf, liet ik aan de personeelsdienst weten dat ik uitgekeken was op mijn job. Een van de grote voordelen van Atlas Copco is dat de HR-mensen samen met jou op zoek gaan naar een alternatief. Ik droomde van een permanente buitenlandse functie. Begin 2003 ben ik dan naar Bahrein vertrokken, een eilandje in de Perzische Golf, om er een nieuw regio-

in Bahrein met zes 'pioniers' begonnen en toen ik er begin 2006 vertrok, werkten er 55 mensen.”

In januari van 2006 keerde Koen Verleyen terug naar België. “Met mijn internationale ervaring kon ik in Wilrijk aan de slag bij Atlas Copco International, een divisie die de landen opvolgt waar we geen vast kantoor hebben. Ik heb in Azerbeidzjan, Oekraïne, Litouwen, Slowakije, Turkmenistan en Tadzjikistan gezeten. Momenteel focus ik me op Pakistan en de VS. Amerika is een van de weinige plaatsen in de wereld waar Atlas Copco nog geen nummer één is. We doen er nu alles aan om dat te veranderen. We hebben lang niet goed geluisterd naar onze Amerikaanse collega's, en hebben de mentaliteitsverschillen te weinig onder ogen gezien. Sinds augustus 2006 is het roer resoluut omgedraaid.”

EEUWIGE TROUW?

Zal Koen Verleyen de ervaring die hij nu opdoet, ooit bij een concurrerend bedrijf te gelde proberen maken? “Waarom zou ik? In de branche van de compressortechniek is Atlas Copco wereldwijd nummer één. R&D is een erg belangrijke afdeling, die over grote budgetten beschikt. De compressoren worden up-to-date gehouden met de nieuwste elektronica, gps-sturingen, remote controle-software... We hebben net als eerste compressorproducent ter wereld het certificaat gekregen van 100 procent olievrije perslucht. Daarmee hebben we bijna een monopolie in de voedings- en farmaceutische industrie, waar olie taboe is. Ingenieurs houden van bedrijven die innovatie hoog in het vaandel voeren. Als ik collega's van mijn afstudeerjaar tegenkom en zeg dat ik nog altijd bij Atlas Copco werk, vinden ze dat een beetje raar. Maar het is zo: niemand wil hier weg.”

Wie als ingenieur Atlas Copco op zijn cv kan zetten, heeft bij HR-managers uit de engineering een voetje voor, alleen is er bij Atlas Copco zo goed als geen ingenieur die de overstap naar een ander bedrijf waagt. “Dat zal ook zo blijven”, voorspelt Pim Vandijck zelfverzekerd. “We investeren niet voor niets jaarlijks drie miljoen euro in trainingen.

twee jaar zijn ongelooflijk hectisch geweest. We konden de bestellingen amper bijhouden.”

Met een benepen stemmetje vraag ik wat het verschil is tussen een generator en een compressor. Filip lacht me niet uit voor mijn technisch onbenul, maar antwoordt minzaam: “Een compressor dient om lucht onder druk te zetten, het is een gereedschap dat in alle industrieën gebruikt wordt. Een generator wekt elektriciteit op. Atlas Copco is marktleider op de markt van compressoren en generatoren. Toen ik hier solliciteerde, wist ik eerlijk gezegd zelf niet waar het bedrijf voor stond. Ik heb vóór Atlas Copco bij verschillende computerbedrijven gewerkt. Op aanraden van mijn schoonvader - een trouwe werknemer van Atlas Copco - heb ik meegedaan aan de rekruterings testen. Een week later mocht ik beginnen als orderpicker in het servicecenter, Atlas Copco's wereldwijde distributiecentrum met meer dan 70.000 wisselstukken.”

Arbeiders beginnen bij Atlas Copco altijd met een tijdelijk contract van zes maanden. Filip Van Engeland: “Zo'n tijdelijk contract kan viermaal verlengd worden, pas dan krijg je een contract van

“Collega's van mijn afstudeerjaar vinden het wat raar dat ik nog altijd bij Atlas Copco werk.”

Koen Verleyen, ingenieur en wereldreiziger voor Atlas Copco

naal kantoor op te zetten. Na de ervaring die ik als technicus had opgedaan, kreeg ik de kans om mijn marketing- en businesstalenten te ontwikkelen. Het kantoor in het Midden-Oosten heeft Atlas Copco geen windeieren gelegd. In drie jaar tijd is onze hele handel daar verdrievoudigd. Vanuit België zou ons dat nooit gelukt zijn. We zijn

Iedereen in het bedrijf heeft recht op 40 uur vorming per jaar. Wie een opleiding vraagt die gelinkt is aan zijn functie, krijgt dan ook bijna altijd toestemming. Onze ingenieurs blijven ons trouw. Want voor wie iets over compressoren wil leren, is er geen beter bedrijf dan Atlas Copco denkbaar.” ■